

Mosseregionen interkommunalt politisk råd

MOSS

RÅDE

VÅLER

VESTBY

STRATEGISK PLAN FOR MOSSEREGIONEN 2022-2025

Vedtatt i representantskapet 15. juni 2022

Innhold

Innledning.....	3
1. Om Mossregionen	4
2. Mossregionen - bærekraftig, attraktiv og konkurransedyktig	4
3. Samarbeidets oppgaver.....	5
4. FN's bærekraftsmål	5
5. Viktige føringer	6
5.1. Kommunale planer	6
5.2. Regionalt.....	6
6. Prioriterte samarbeidsområder i Mossregionen IPR 2022-2025	7
6.1 Infrastruktur og arealer for plasskrevende næringer	8
6.2 Oslofjorden og MORSA-vassdraget	9
6.3 Opplevelsenæringen	10
6.4 Interessepolitisk samarbeid	11
7. Oppfølging gjennom eget handlingsprogram	12

Innledning

Kommunene i Mossregionen etablerte i 2021 Mossregionen Interkommunalt Politisk Råd (Mossregionen IPR) i samsvar med bestemmelser om interkommunalt samarbeid i ny kommunelov.

Mossregionen IPR omfatter kommunene Moss, Vestby, Råde og Våler. Samarbeidet er regulert gjennom vedtatt [samarbeidsavtale](#) for Mossregionen IPR. Vesby kommune deltar også i [Folloregionen IPR](#) og alle kommunene i Mossregionen samarbeider gjennom [Osloregionen IPR](#).

Den vedtatte samarbeidsavtalen for Mossregionen IPR fastsetter i §6 at representantskapet som øverste organ skal fastsette strategier for arbeidet i rådet.

Den foreliggende strategiplanen for perioden 2022-2025 er utarbeidet i tråd med dette.

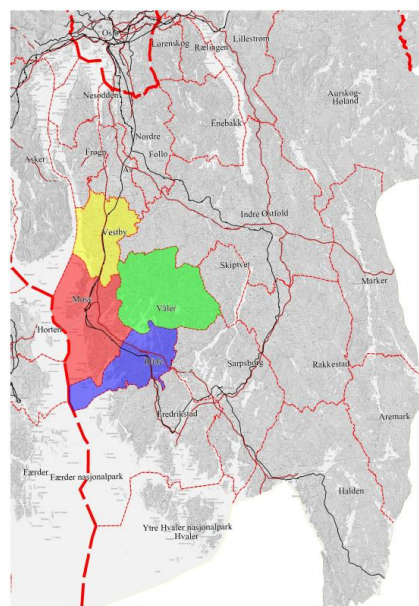
1. Om Mosseregionen

Mosseregionen har et samlet innbyggerantall på 82.535 innbyggere ved utløpet av 2021 og et samlet areal på 648 km². Mosseregionen er en kompakt kommuneregion og utgjør et felles bolig- og arbeidsmarked.

Mosseregionen har en strategisk beliggenhet syd for Oslo med god infrastruktur innen jernbane, vei, ferge og havn. Med Follotunnelen er reisetiden med tog fra Oslo redusert med 10-12 min fra desember 2022. Reisetiden med tog fra Oslo til Moss vil da være ca 30 min. Med utbygging av dobbeltsporet gjennom Moss legges grunnlaget for økt kapasitet i togtilbudet.

Med oppløsning av Viken fylkeskommune fra 2024 vil Mosseregionen være en kommuneregion med kommuner både i Akershus og Østfold fylker. Mosseregionen vil med det ha en strategisk posisjon med interesser i begge fylkene og med muligheter for samarbeid i flere retninger.

Kommune	Innbyggere pr 31.12.2021	Areal km ²
Moss	50.290	138
Vestby	18.699	134
Råde	7.633	119
Våler	5.913	257
Sum	82.535	648

2. Mosseregionen - bærekraftig, attraktiv og konkurransedyktig

I den vedtatte samarbeidsavtalen for Mosseregionen IPR heter det i § 1 Formål at:

*Mosseregionen interkommunalt politisk råd (heretter kalt MIPR) er et samarbeids- og interesseorgan for de deltagende kommunene som skal bidra til å styrke regionen som en **bærekraftig, attraktiv og konkurransedyktig region**, basert på lokale fortrinn. MIPR skal bidra til å **utvikle regionen** til beste for innbyggerne og for de samarbeidende kommunene i henhold til den til hver tid gjeldende strategidokument.*

*MIPR skal arbeide for utvikling av regionen gjennom **forpliktende samarbeid og ivareta interessene til regionen** overfor fylket, stat og andre organer på regions-, fylkes- og riksplan.*

*MIPR skal synliggjøre regionen som et **attraktivt boområde, arbeidsmarked og opplevelsesregion**.*

Samarbeidsavtalens formålsparagraf er grunnlaget for prioriteringene i den strategiske planen.

3. Samarbeidets oppgaver

Samarbeidsavtalens § 5 sier at Mosseregionen IPR skal ha fokus på følgende oppgaver:

- ✓ *Drøfte felles saker på tvers av kommune- og fylkesgrensene*
- ✓ *Utarbeide felles rådgivende strategier*
- ✓ *Planlegge og gjennomføre prosjekter i regi av Mosseregionen*
- ✓ *Arbeide interessepolitisk, herunder avgi høringsuttalelser, der det er felles regionale interesser.*
- ✓ *Bidra i samarbeidsprosjekter og partnerskap der det er felles regionale interesser.*
- ✓ *Gjennomføre aktiviteter med sikte på erfaringsoverføring, læring, og styrking av felles identitet innenfor samarbeidet*

Det foreliggende strategiplanen utgjør grunnlaget for langsiktig felles samarbeid innen prioriterte satsingsområder.

Samarbeidet gjennom Mosseregionen IPR har hovedfokus på **samfunnsutviklingen** i regionen. Samarbeidet omfatter ikke tjenestesamarbeid som ofte er organisert og ivaretatt gjennom egne interkommunale selskap o.l.

4. FN's bærekraftsmål

Kommunene i Mosseregionen IPR legger Parisavtalen og FN's bærekraftsmål for samfunnsutviklingen i kommunene og regionen til grunn. Ordførerne i Mosseregionen har på vegne av kommunene sluttet seg til Osloregionens ordførererklæring for klima og miljø.

FNS BÆREKRAFTSMÅL

For å nå fastsatte klimamål er det behov for å legge til rette for og satse aktiv på grønn omstilling og det grønne skiftet. I kommunenes planer ligger dette inne som en vesentlig forutsetning for samfunnsutviklingen i de kommende årene.

Mosseregionen har med sin næringsstruktur og lokale forutsetninger gode muligheter for å ta aktivt del i det grønne skiftet og gjøre dette til et konkurransefortrinn for bedrifter og samfunnet som helhet.

5. Viktige føringer

Den strategiske planen for samarbeidet forholder seg til nasjonale, regionale og kommunale føringer for samfunnsutviklingen.

5.1. Kommunale planer

Alle kommunene i Mosseregionen har relativt nylig vedtatte kommuneplaner med vekt på følgende satsingsområder i kommuneplanenes samfunnsdeler:

Moss:

- Levekår og folkehelse
- Klima og miljø
- Verdiskaping og kompetanse
- Langsiktige areal- og transportstrategier

Råde:

- Leve hele livet i Råde
- Attraktive Råde
- Grønne Råde
- Areal og transport

Våler

- Levekår og folkehelse
- Klima, miljø og energi
- Verdiskaping og kompetanse
- Samfunnssikkerhet
- Arealstrategi

Vestby:

- Sentrumsutvikling
- Næringsutvikling
- Landbruk, natur- og kulturmiljø
- Klima og energi, klimatilpasning og samfunnssikkerhet og beredskap
- Masseforvaltning
- Areal

Moss, Råde og Våler har fulgt opp kommuneplanene gjennom utarbeidelse av felles [Strategisk næringsplan 2021-2024](#) (SNP) vedtatt av kommunestyrene høsten 2021. Siden Vestby nå er blitt en del av det interkommunale samarbeidet legges det opp til en snarlig revisjon av den strategiske næringsplanen slik at den dekker alle kommunene i Mosseregionen.

5.2. Regionalt

Viken fylkeskommune utarbeider i 2022-2023 følgende regionale planer:

- *Regional plan for areal og mobilitet*
- *Regional plan for kompetanse og verdiskaping*
- *Regional plan for økt livskvalitet, deltakelse og likeverd*

Etter beslutningen om å oppløse Viken fylkeskommunen vedtok Fylkestinget i Viken 30.3.2022 å fullføre planene som et **plangrunnlag** for de nye fylkeskommunene. Arbeidet med dette plangrunnlaget slutføres før de tre nye fylkestingene konstitueres høsten 2023.

De tre regionale planene erstatter ca 30 planer i de tre fylkene. Full oversikt over gjeldende regionale planer i de tidligere fylkene i Viken er tilgjengelig [her](#).

Alle kommunene i Mosseregionen er medlem av Osloregionen IPR der man i henhold til vedtatte [Strategiske føringer for Osloregionen 2021–2024](#) samarbeider innen satsingsområdene Areal, transport, mobilitet og logistikk, klima og miljø, konkurransekraft og attraktivitet samt fellesskap og samarbeid.

Vestby er også medlem av Folloregionen IPR som vedtok sin [strategiske plattform](#) i desember 2021 med vekt på Grønn omstilling i Follo og samarbeid innen satsingsområdene næringsutvikling, samferdsel og turisme/reiseliv.

6. Prioriterte samarbeidsområder i Mosseregionen IPR 2022-2025

I den strategiske planen for Mosseregionen IPR er det valgt å spisse samarbeidet mot fire prioriterte samarbeidsområder av felles interesse og nytte for Mosseregionen. Dette er samarbeidsområder som går på tvers av kommunegrensene og hvor det er viktig å se Mosseregionen under ett og opptre samlet. De prioriterte samarbeidsområdene er:

- Infrastruktur og arealer for plasskrevende næringer
- Oslofjorden og MORSA-vassdraget
- Opplevelsenæringen
- Interessepolitisk samarbeid

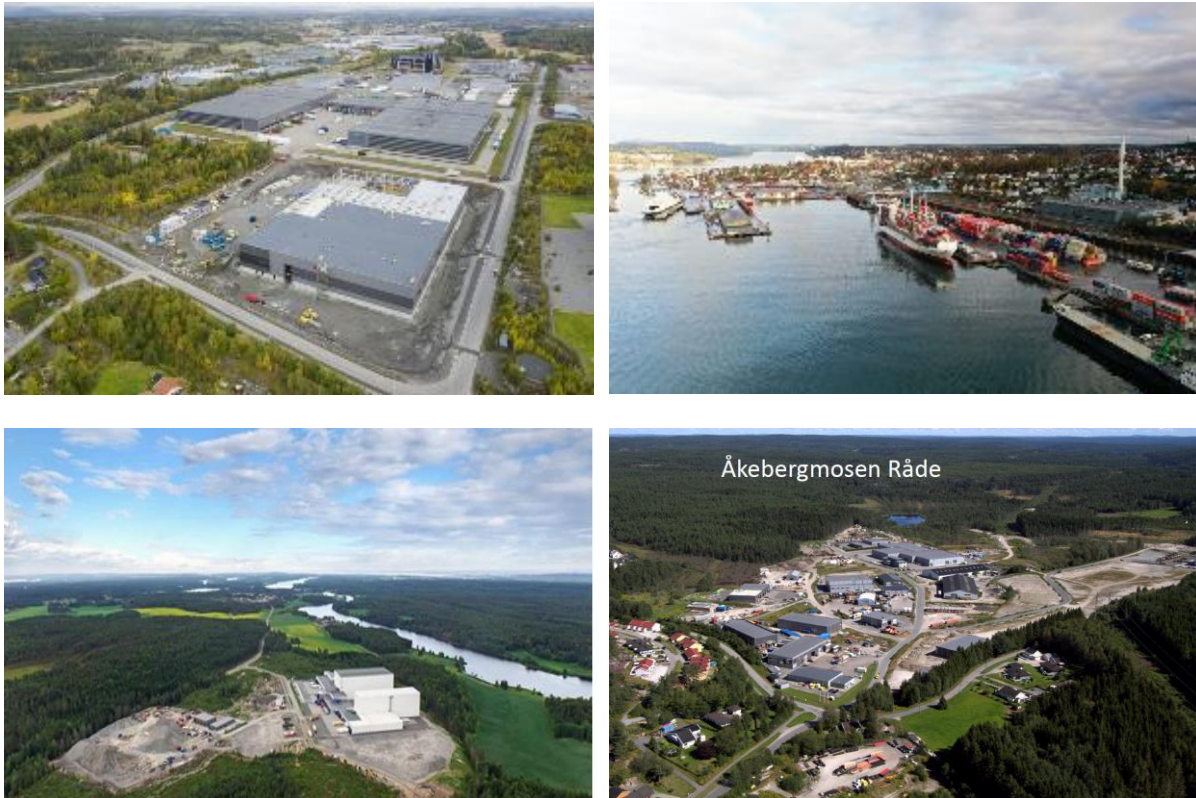
Samarbeidsområdene bygger på de vedtatte kommuneplanene og tar hensyn til de strategiske innsatsområdene og prosessene som Mosseregionens kommuner er involvert i regionalt og interkommunalt.

Samarbeid om næringsutviklingen i regionen dekkes allerede i stor grad gjennom den vedtatte strategiske næringsplanen med Mosseregionens næringsutvikling AS (MNU) som felles operativt selskap. [MNU's strategiske satsingsområder 2022-2024](#) synliggjør oppfølgingen av den strategiske næringsplanen på en rekke viktige områder, bortsett fra Opplevelsenæringen som derfor prioriteres her.

Antall prioriterte samarbeidsområder er tilpasset ressurstilgangen i Mosseregionen IPR. Det vurderes som viktigere å følge opp og levere på de områdene man velger å samarbeide om framfor å spre seg på altfor mange tema og oppgaver.

6.1 Infrastruktur og arealer for plasskrevende næringer

Kommunene i Mosseregionen har de seneste årene satset bevisst på utvikling av plasskrevende næringer utenfor by- og tettstedsområdene. Mosseregionen har tatt en sentral posisjon innenfor logistikknæringene og løftet dette som prioritert samarbeidsområde i SNP. Det har i senere tid også vært arbeidet med etablering av bl.a. batterifabrikk i Våler.

For å kunne videreutvikle disse næringene er det helt avgjørende å ha tilstrekkelig tilgang på næringsarealer og god infrastruktur som vann- og avløp, kraftforsyning, vei, jernbane og havn. Infrastrukturen må sees i sammenheng på tvers av kommunegrensene.

De store regionale næringsarealene som ble satt av i Moss/Rygge, Råde og Våler i Fylkesplanen for Østfold i 2008 er langt på vei utbygget eller disponert. Også i Vestby begynner det å bli knapphet på næringsarealer etter en rekke store etableringer de siste årene. Det vil være viktig å sikre tilgang på næringsarealer gjennom regional og kommunal planlegging de nærmeste årene.

Mosseregionen har gode forutsetninger for å ta del i det grønne skiftet gjennom utvikling av miljøvennlige gods- og logistikkløsninger og ny teknologi for overgang fra fossile til utslippsfrie energikilder.

Mosseregionen IPR vil samarbeide om å sikre rammevilkårene for utviklingen av de areal- og plasskrevende næringene gjennom innovative og bærekraftige løsninger for arealbruk og infrastruktur.

6.2 Oslofjorden og MORSA-vassdraget

Oslofjorden og Vansjø er Mosseregionens felles ressurs for rekreasjon og næring. Vansjø er også vår felles drikkevannskilde. Det er viktig at kommunene i Mosseregionen samarbeider om felles bærekraftig forvaltning og bruk av Oslofjorden og Vansjø i årene framover.

I mars 2021 la regjeringen fram «Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv» med 63 forelåtte tiltak for å bedre situasjonen. Samarbeidet om oppfølging av planen skjer bla.a. gjennom Oslofjorderådet med deltakelse fra aktuelle departement, fylkeskommunene, kommunene og Oslofjorden Friluftsråd. Kommunenes deltakelse er organisert gjennom Osloregionen IPR. Ingen av kommunene i Mosseregionen IPR sitter i Oslofjorderådet.

Viken fylkeskommune har utarbeidet en Mulighetskartlegging for kystbaserte næringer i Østfold og har tatt initiativ til å videreutvikle dette til en felles strategi og/eller en handlingsplan for kystbasert næringsutvikling i Østfold i samarbeid med kommunene gjennom de interkommunale politiske rådene.

Kommunene i Mosseregionen har i lengre tid samarbeidet gjennom MORSA – Vannområdeutvalget for Vansjø- Hobøl og Hølenvassdragene med tilhørende kystområder. I tillegg er det etablert samarbeid om Skjærgårdstjenesten og Vansjøtjenesten.

Mosseregionen IPR vil samarbeide om en bærekraftig bruk og forvaltning av Oslofjorden og Morsa-vassdraget gjennom aktiv deltakelse i relevante samarbeidsfora, aktuelle fellesprosjekter og egne samarbeids- og utviklingsprosjekter der det er hensiktsmessig.

6.3 Opplevelsenæringen

Gjennom Strategisk næringsplan for Moss, Råde og Våler med tilhørende delplan «Opplevelser i Mosseregionen 2030» samt planen «Vestby mot 2030 – strategi og tiltak for utvikling av reiseliv og handel i Vestby kommune» foreligger det et godt strategigrunnlag for utvikling av opplevelsesnæringen i Mosseregionen.

De to strategiplanene fremhever historie, kunst og kultur, lokalmat og -drikke samt vann, velvære, vannsport og rekreasjon og aktiviteter som sentrale satsingsområder. Vestby har i tillegg vektlagt handelsnæringen med bla.a. Oslo Fashion Outlet.

I målbildene i 2030 i de to planene er det anslått at omsetningen i opplevelsesnæringen i hele Mosseregionen kan dobles fra en omsetning på ca 1 mrd kr i dag til 2 mrd kr i 2030 og at antall ansatte tilsvarende kan dobles fra ca 1500 til 3000 ansatte. I tillegg til dette kommer handel med flere milliarder i omsetning og flere tusen ansatte i regionen samlet.

Det er synliggjort et stort potensiale for utvikling av opplevelsesnæringen i regionen i årene fremover. For å lykkes med dette trengs det forutsigbare rammevilkår. Det er viktig at samarbeid, oppgave- og ansvarsfordelingen kommunene imellom og mellom offentlige og private aktører avklares, at innsatsområdene tydeliggjøres og spisses og at felles markedsføring og omdømmebygging prioriteres.

Mosseregionen IPR vil bidra til å løfte opplevelsesnæringen i Mosseregionen gjennom samarbeid og oppfølging av det foreliggende strategigrunnlaget.

6.4 Interessepolitisk samarbeid

For å sikre gjennomslag for Mossregionens prioriteringer og interesser, er det avgjørende å arbeide aktivt og målrettet mot regionale og nasjonale organer og myndigheter.

Det gjelder å opptre samstemt og være i forkant og til stede i aktuelle prosesser til rett tid. Kommunene i Mossregionen IPR har til sammen en rekke påvirkningskanaler som kan benyttes aktivt i denne sammenhengen.

I strategiplanperioden fram til 2025 vil riggingen av de nye fylkeskommunene ta mye tid og oppmerksomhet. Mossregionen IPR vil ha kommuner i både Østfold og Akershus og må delta aktivt i ulike prosesser for å sikre sin posisjon og felles interesser i de nye fylkene.

Det bør prioriteres å gjøre Mossregionen IPR og samarbeidets posisjoner i relevante politiske saker kjent overfor de aktuelle stortingsbenker, komiteer samt hos politisk ledelse i de mest aktuelle departementene.

Det prioriteres å følge opp og gi høringsuttalelser og innspill til viktige politiske saker av interesse for Mossregionen IPR. Eksempel på dette kan være Nasjonal Transportplan, lokalisering av statlige arbeidsplasser m.m.

Det er viktig å knytte allianser og ivareta felles interesser gjennom aktiv deltakelse på prioriterte samarbeidsarenaer.

Mossregionen IPR vil arbeide aktivt og målrettet mot regionale og nasjonale myndigheter for å ivareta regionens felles interesser i prioriterte saker.

7. Oppfølging gjennom eget handlingsprogram

De prioriterte strategiske samarbeidsområdene vil gi grunnlag for konkrete samarbeidsprosjekter og – tiltak. Dette følges opp og priteres i et årlig rullerende handlingsprogram. Der avklares økonomi- og ressursbehov o.l.

Handlingsprogrammet vil også rapportere på oppfølgingen av felles samarbeidstiltak.